

20. Sullivan: Magatzems Carson

Catalogació

Títol: Magatzems Carson, Pirie & Scott.

Arquitecte: Louis Sullivan (Boston, 1856 – Chicago, 1924).

Cronologia: 1899-1901 (ampliat entre 1903 i 1904).

Localització: Chicago (EUA)

Estil: Escola de Chicago.

Materials: formigó, ferro, i vidre.

Sistema constructiu: materials industrials

Dimensions: precedent dels gratacels.

Tipologia: civil, grans magatzems.

ANÀLISI FORMAL

Elements de suport i suportats.

La proposta urbanística en la que es construeixen els *magatzems Carson, Pirie i Scott*, en el xamfrà dels carrers Franklin i Adam, dins l'històric districte comercial de la ciutat de Chicago, inclòs en el registre Nacional de llocs històrics dels EUA l'any 1998, no s'entendria sense la necessitat de reconstruir la ciutat arran del gran incendi que devastà el centre de la ciutat l'any 1871.

Recollint les possibilitats de nous materials com el formigó (experimentat des del 1880 a França), el ferro i el vidre, planteja una estructura interna de ferro que permet fer edificis molt més alts, poder obrir grans finestres i poder dissenyar els interiors de l'edifici lliurement, sense dependre de murs de càrrega. Aquesta major alçada promou i és possible gràcies a l'ús de l'ascensor elèctric, construït per Siemens l'any 1887.

Espai exterior i interior. En alçat, la façana dels *magatzems Carson, Pirie i Scott* presenta dues parts ben diferenciades. La base de l'edifici l'ocupen l'entresol i la primera planta, tancats amb amplis aparadors de vidre situats a ran de façana. En aquest cos inferior, destaquen dues bandes de rica ornamentació de ferro fos. Té caràcter naturalista, és feta de fulles d'acant lobulades i espinoses i bandes espirals, que emmarquen els grans aparadors.

La resta de plantes que s'aixequen sobre aquest primer cos homogeni segueixen una construcció cel·lular, consistent en la repetició d'un mateix mòdul seguint un ritme uniforme de finestres horitzontals, que a la part superior són més baixes, separades per una geomètrica estructura de formigó. La part superior es tanca amb una coberta plana.

En el pla horitzontal, **Sullivan** resol el trencant de la cantonada, aixecant un pavelló circular que segueix l'estructura del cos inferior de l'edifici, si bé gaudeix d'una decoració molt més exagerada en la seva part baixa. En els vitralls que segueixen la línia dels aparadors dels murs laterals de l'edifici, s'hi poden veure els noms dels magatzems.

En el seu conjunt, la façana està projectada per tal que compleixi funcions indispensables, especialment la de deixar entrar la llum. Els seus elements fonamentals són les anomenades finestres de l'Escola de Chicago, perllongades en sentit horitzontal i estudiades per tal que coincideixin amb l'estructura de muntants i jàsseres. Així mateix, aquesta horitzontalitat fa que l'edifici doni poca sensació d'alçada, tot i els deu pisos que té i permet una major adaptació visual al seu entorn.

Finalment, cal ressaltar que els grans finestrals dels aparadors i les portes del pavelló circular permeten una perfecte interrelació de l'interior amb l'exterior, de tal manera que existeix una continuïtat entre el carrer i el vestíbul dels magatzems.

Entorn i integració urbanística. La reconstrucció també va suposar un canvi d'usos i la centralització de les activitats econòmiques i administratives en la *City*, l'emplaçament dels negocis en el centre de la ciutat. Aquesta part de la ciutat es troba associada tradicionalment als grans magatzems i al comerç, per la qual cosa cal tenir present la importància d'estar en una cantonada, on, gràcies a la seva monumentalitat, es pot dominar molt més el camp visual

Estil

Escola de Chicago. Arquitectes: Sullivan, Adler, Burnhan (aprofiten la construcció d'una nova ciutat després del gran incendi de Chicago).

Louis Sullivan és l'arquitecte més rellevant de l'anomenada escola de Chicago. Estudia arquitectura a l'Institut Tecnològic de Massachusetts (ITM), i a l'Escola de Belles Arts de París, on rep la influència del decorativisme modernista.

La seva activitat professional s'inicia a Boston, i posteriorment a Chicago on s'associa amb l'arquitecte Dankar. Junt amb Adler, ben aviat investiga les possibilitats que ofereixen les estructures metàl·liques i l'aplicació que aquestes poden tenir en edificis comercials, construint els primers gratacels a la ciutat de Chicago.

Tot i l'interès per l'estructura, Sullivan manté encara elements decoratius que l'entronquen amb el modernisme. Entre els seus deixebles destaca la figura de l'arquitecte Frank Lloyd Wright.

Característiques de l'estil:

- L'ús de nous materials i les seves possibilitats.
- Les finestres apaïssades.
- La manca de tradició arquitectònica en un país nou (encara que mantenen referents).
- Arquitectura funcional, pensada per satisfer les necessitats del present.
- Construcció dels primers gratacels.

Models i influències: Si bé Sullivan manté el decorativisme ornamental hereu de l'arquitectura modernista, que pogué estudiar durant la seva estada a París, els *Magatzems Carson, Pirie i Scott* recullen l'essència de les innovacions constructives de l'escola de Chicago, desenvolupada entre 1875 i 1905.

A banda d'aquestes innovacions, el plantejament arquitectònic de Sullivan segons el qual la forma dels elements està condicionada a la seva funció i no a l'inversa, constitueix l'arrel del moviment funcionalista europeu, en el que destaquen Adolf Loos i Le Corbusier

INTERPRETACIÓ

Contingut i significat

Caràcter: edifici comercial (grans magatzems), construcció civil.

Aquests magatzems estan considerats, no només una de les construccions més rellevants del Louis Sullivan, sinó també un dels edificis més significatius de l'Escola de Chicago.

Suposa un clar exemple del pensament arquitectònic de Sullivan, segons el qual cada part havia de reflectir clarament la funció per a la qual havia estat dissenyada. Una teoria que es resumeix en una frase atribuïda a ell mateix: "la forma segueix a la funció".

Encàrrec i recepció: aquest edifici va funcionar, fins el 2007, com a grans magatzems de la firma Carson, Pirie i Scott, especialitzats en la venda de roba, calçat, mobles per a la llar, joieria i productes de bellesa entre d'altres.

Funcions:

- Funció simbòlica: ja que representa la nova ciutat de Chicago i la seva situació burgesia emergent.
- Funció il·lustrativa: mostra l'estil anomenat l'escola de Chicago
- Funció propagandística: vol demostrar que Chicago resorgeix de les cendres i esdevé el centre de l'arquitectura moderna.

Explicacions

Ens situem a l'època de l'imperialisme i nacionalisme.

Política: Europa i els seus imperis dominen el món, però neixen dos nous imperis que són EEUU i Japó. Després de la Guerra de Secessió i de la conquesta de l'oest a l'est, es consideren com un nou país que va des de la costa est fins a l'oest (California). Poc a poc, es convertiran en la primera potència del món, ja que, Gran Bretanya i França queden destruïdes a la I Guerra Mundial.

Societat: Societat de classes en funció del capital, la lliure iniciativa i la propietat privada. La burgesia controla els mitjan de producció i el proletariat només té la seva força de treball, i per això, lluitarà pels seus drets mínims.

Economia: Segona revolució industrial basada en noves fonts d'energia (petroli i electricitat), nous sectors industrials (siderúrgic, químic, automobilístic, etc.), nous sistemes de capitalització (bancs, borses, etc.) i nous mitjans de comunicació (diari, telègraf, etc.).

Cultura: París és el centre cultural del món, però, els EEUU plantegen una nova cultura més moderna amb nous valors: grandiositat, pràctic (funcionalitat).

Tenen com a referent, al mateix temps, la cultura europea, ja que, no tenen història pròpia: naturalisme (fulles d'acant).

<http://www.slideshare.net/ramonpujola/01-magatzems-carson>

<http://www.slideshare.net/baldufa8/arquitectura-segle-xix-3675106> arquitectura del s. XIX

